

Zatrudnianie specjalistów

od 01.09.2022 r.

Podstawa prawna

- Ustawa z 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1116) – **art. 29, art. 2 (wymagane łączne liczby etatów specjalistów)**
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1280, z późn. zm.) – **§ 24, § 24a, § 25, § 27 (zadania specjalistów)**
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1289 z późn. zm.) – **§ 18, § 19, § 19a, § 20, § 22, § 30a (kwalifikacje specjalistów)**
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie **wykazu zajęć prowadzonych** bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. poz. 1610)
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1762, z późn. zm.) – **art. 42d, art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b**
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.)

- **Jednostki systemu oświaty – publiczne i niepubliczne:**
 - przedszkole niebędące przedszkolem specjalnym,
 - szkoła podstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum i branżowa szkoła I stopnia, niebędące szkołami specjalnymi,
 - szkoła artystyczna realizująca kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego,
 - zespół, w skład którego wchodzi ww. przedszkole lub ww. szkoła.
 - **Specjaliści** (o których mowa w art. 42d KN):
 - pedagog, pedagog specjalny, psycholog, logopeda lub terapeuta pedagogiczny.
-

W przypadku przedszkola, szkoły lub zespołu, w których **liczba dzieci lub uczniów przekracza 50**, liczba etatów nauczycieli:

- 1) **pedagogów specjalnych** nie może być niższa niż 25% łącznej liczby etatów nauczycieli specjalistów,
- 2) **psychologów** nie może być niższa niż 25% łącznej liczby etatów nauczycieli specjalistów.

Kalkulując łączną liczbę etatów nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych w przedszkolu, szkole lub zespole, należy uwzględnić łączną liczbę etatów ww. zatrudnionych specjalistów, a nie rodzaj zajęć i czynności przez nich realizowanych.

Specjaliści powinni być zatrudniani **zgodnie z potrzebami przedszkola lub szkoły** z uwzględnieniem art. 42 d oraz art. 42 ust. 1-2 i 7 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, a przydział zajęć i czynności w ramach obowiązkowego tygodniowego wymiaru zajęć musi być zgodny z przepisami:

- rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych,
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Wymagane łączne liczby etatów

Liczba dzieci (uczniów) wg stanu na 1 września danego roku szkolnego	Łączna liczba etatów do 31 sierpnia 2024 r.	Łączna liczba etatów od 1 września 2024 r.
1 – 10	0,25	0,25
11 – 20		0,4
21 – 30		0,6
31 – 40		0,8
41 – 50	0,5	1
51 – 100	1	1,5
powyżej 100 (od 101)	1,5 etatu + 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 uczniów	2 etaty + 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 uczniów

- W przypadku zespołu wymagane łączne liczby etatów specjalistów będą obliczane dla całego zespołu – nie dla poszczególnych jego składowych.
- Liczbę dzieci lub uczniów do określenia łącznej liczby etatów nauczycieli specjalistów ustalamy **według stanu na dzień 1 września** danego roku szkolnego.

Wymagany udział psychologów i pedagogów specjalnych

Przedział wielkości (liczba dzieci/uczniów)	Minimalna łączna liczba etatów nauczycieli specjalistów od 1.09.2022 r. (rozwiązanie przejściowe)	w tym minimalna liczba etatów psychologów	w tym minimalna liczba etatów pedagogów specjalnych
1 – 30	0,25	-	-
31 – 50	0,5	-	-
51 – 100	1	0,25	0,25
101 – 200	1,5	0,375	0,375
201 – 300	1,7	0,425	0,425
301 – 400	1,9	0,475	0,475
401 – 500	2,1	0,525	0,525
501 – 600	2,3	0,575	0,575
601 – 700	2,5	0,625	0,625
701 – 800	2,7	0,675	0,675
801 – 900	2,9	0,725	0,725
901 – 1000	3,1	0,775	0,775

Liczba dzieci lub uczniów

- W przypadku przedszkoli, szkół lub placówek połączonych w **zespół** zawierający co najmniej jedno przedszkole lub szkołę, do liczby dzieci lub uczniów wlicza się **wyłącznie dzieci uczęszczające do przedszkoli oraz uczniów szkół** wchodzących w skład zespołu.
- W przypadku szkoły podstawowej, w której zorganizowano **oddział przedszkolny**, do liczby dzieci lub uczniów **wlicza się także dzieci uczęszczające do oddziału przedszkolnego**.
- W przypadku szkoły podstawowej, której jest podporządkowana **szkoła filialna**, do liczby uczniów **wlicza się także uczniów szkoły filialnej**.

Jak obliczyć łączną liczbę etatów nauczycieli specjalistów?

▪ Potrzebne dane:

- liczba godzin realizowanych na danym stanowisku specjalisty w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć (pomijamy tu godziny w ramach pracy na stanowisku innym niż pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa, logopedy, terapeuty pedagogicznego),
- liczba godzin ponadwymiarowych realizowanych przez danego specjalistę (nie dotyczy jednostek prowadzonych przez osoby fizyczne oraz osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego),
- tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć określony dla poszczególnych nauczycieli przez organ prowadzący przedszkole/szkolę*.

Uwaga: do łącznej liczby etatów **nie wlicza się** etatów nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej **zatrudnianych dodatkowo w celu** współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz **współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych**, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

* W przypadku przedszkoli, szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego wymiar ten nie może przekraczać 22 godzin.

Załącznik nr 3a. Informacja dotycząca zatrudniania nauczycieli specjalistów w samodzielnych szkołach/przedszkolach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Nazwa i adres szkoły/przedszkola:

..... (miejscowość), ... (data)

Imię i nazwisko dyrektora:

Łączna liczba dzieci/ucniów w przedszkolu/w szkole (wg stanu na dzień 01.09.2022 r.): **985** (uwaga: w przypadku szkoły podstawowej, w której zorganizowano oddział przedszkolny, do łącznej liczby dzieci/ucniów wlicza się także dzieci uczęszczające do oddziału przedszkolnego; w przypadku szkoły podstawowej, której jest przyporządkowana szkoła filialna, do liczby ucniów wlicza się także ucniów szkoły filialnej)

Zajmowane stanowisko	Liczba poszczególnych nauczycieli specjalistów zatrudnionych w przedszkolu/w szkole	Imię i nazwisko nauczyciela	Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć określony dla poszczególnych nauczycieli przez organ prowadzący szkołę/przedszkole	Łączna liczba godzin zajęć realizowanych w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć oraz w ramach godzin ponadwymiarowych na danym stanowisku	Wymiar etatu poszczególnych nauczycieli specjalistów zatrudnionych w przedszkolu/w szkole w ramach pracy na danym stanowisku	Kwalifikacje do pracy na danym stanowisku
Pedagog ¹	2	Ad. 1..... Ad. 2.....	ad.1. 22 ad.2. 22	ad.1. 30 ad.2. 22	ad.1. $30/22 = 1,36$ ad.2. $22/22 = 1$	ad.1. ad.2.
Pedagog specjalny ¹	1		22	20	$20/22 = 0,91$	
Psycholog ¹	1		22	22	$22/22 = 1$	
Logopeda ¹	0					
Terapeuta pedagogiczny ¹	0					
Łącznie					$1,36+1+0,91+1 = 4,27$	
Nauczyciele posiadający kwalifikacje z						

¹ Nie dotyczy nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudnionych dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym

Łączna liczba dzieci/uczniów w przedszkolu/w szkole (wg stanu na dzień 01.09.2022 r.): 985

Zajmowane stanowisko	Liczba poszczególnych nauczycieli specjalistów zatrudnionych w przedszkolu/w szkole	Imię i nazwisko nauczyciela	Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć określony dla poszczególnych nauczycieli przez organ prowadzący szkołę/przedszkole	Łączna liczba godzin zajęć realizowanych w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć oraz w ramach godzin ponadwymiarowych na danym stanowisku	Wymiar etatu poszczególnych nauczycieli specjalistów zatrudnionych w przedszkolu/w szkole w ramach pracy na danym stanowisku	Kwalifikacje do pracy na danym stanowisku
Pedagog ¹	2	Ad. 1..... Ad. 2.....	ad.1. 22 ad.2. 22	ad.1. 30 ad.2. 22	ad.1. 30/22 = 1,36 ad.2. 22/22 = 1	ad.1. ad.2.
Pedagog specjalny ¹	1		22	20	20/22 = 0,91	
Psycholog ¹	1		22	22	22/22 = 1	
Logopeda ¹	0					
Terapeuta pedagogiczny ¹	0					
Łącznie					1,36+1+0,91+1 = 4,27	

Wymagana łączna liczba ww. etatów: 1,5 etatu + 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 uczniów, tj. $1,5 + 0,2 * 8$ (od 101 do 985 jest osiem pełnych setek uczniów) = $1,5 + 1,6 = 3,1$

Rzeczywista łączna liczba etatów nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych:

$4,27 \geq 3,1$ (OK)

Wymagana liczba etatów nauczycieli:

- pedagogów specjalnych: $25\% * 3,1 = 0,775$ (uwaga: nie zaokrąglamy „w dół”) $\leq 0,91$ (OK)
- psychologów: $25\% * 3,1 = 0,775 \leq 1$ (OK)

¹ Nie dotyczy nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudnionych dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym

Łączna liczba dzieci/uczniów w przedszkolu/w szkole (wg stanu na dzień 01.09.2022 r.): 985

Zajmowane stanowisko	Liczba poszczególnych nauczycieli specjalistów zatrudnionych w przedszkolu/w szkole	Imię i nazwisko nauczyciela	Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć określony dla poszczególnych nauczycieli przez organ prowadzący szkołę/przedszkole	Łączna liczba godzin zajęć realizowanych w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć oraz w ramach godzin ponadwymiarowych na danym stanowisku	Wymiar etatu poszczególnych nauczycieli specjalistów zatrudnionych w przedszkolu/w szkole w ramach pracy na danym stanowisku	Kwalifikacje do pracy na danym stanowisku
Pedagog ¹	2	Ad. 1..... Ad. 2.....	ad.1. 22 ad.2. 22	ad.1. 30 ad.2. 22	ad.1. 30/22 = 1,36 ad.2. 22/22 = 1	ad.1. ad.2.
Pedagog specjalny ¹	1		22	20	20/22 = 0,91	
Psycholog ¹	1		22	11	11/22 = 0,5	
Logopeda ¹	0					
Terapeuta pedagogiczny ¹	0					
Łącznie					1,36+1+0,91+0,5 = 3,77	

Wymagana łączna liczba ww. etatów: 1,5 etatu + 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 uczniów, tj. $1,5 + 0,2 \cdot 8$ (od 101 do 985 jest osiem pełnych setek uczniów) = $1,5 + 1,6 = 3,1$

Rzeczywista łączna liczba etatów nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych:

$3,77 \geq 3,1$ (OK)

Wymagana liczba etatów nauczycieli:

- pedagogów specjalnych: $25\% \cdot 3,1 = 0,775$ (uwaga: nie zaokrąglamy „w dół”) $\leq 0,91$ (OK)
- psychologów: $25\% \cdot 3,1 = 0,775 \geq 0,5$ (ŻLE) – za mało!

¹ Nie dotyczy nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudnionych dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym

Wybrane zadania specjalistów w szkole

Stanowisko specjalisty	Wybrane zadania
Pedagog, psycholog	– prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów (m.in. diagnozowanie sytuacji wychowawczych, indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki), – udzielanie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb, – wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, – podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, – realizowanie zajęć w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci
Pedagog specjalny	– współpraca z zespołem nauczycieli i specjalistów w zakresie opracowania i realizacji IPET ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym zapewnienie mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, – wspieranie nauczycieli i innych specjalistów w zakresie rozpoznawania przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów lub trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły lub placówki, a także udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniem, – udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom uczniów i nauczycielom, – przedstawianie radzie pedagogicznej propozycji w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli, – realizowanie zajęć w ramach zadań związanych z prowadzeniem zajęć rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych – realizowanie zajęć w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju,
Logopeda	– diagnozowanie logopedyczne, – prowadzenie zajęć logopedycznych, zajęć w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju, – podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu zaburzeń komunikacji językowej we współpracy z rodzicami, – wspieranie nauczycieli w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej
Terapeuta pedagogiczny	– prowadzenie badania diagnostycznych uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się w celu rozpoznawania trudności oraz monitorowania efektów oddziaływań terapeutycznych, – prowadzenie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym, – rozpoznawanie przyczyn utrudniających uczniom aktywne i pełne uczestnictwo w życiu placówki, – wspieranie nauczycieli w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Zadania pedagoga specjalnego a realizacja zajęć rewalidacyjnych

- Pedagog specjalny w ramach swoich obowiązków **nie może prowadzić wyłącznie zajęć rewalidacyjnych** z uczniami.
- Pedagog specjalny może prowadzić zajęcia rewalidacyjne w ramach tygodniowego, obowiązkowego wymiaru zajęć, gdy:
 - realizuje inne zadania określone w:
 - rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
 - rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych.
 - posiada kwalifikacje określone w § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności ucznia,
 - **rodzaj zajęć rewalidacyjnych prowadzonych przez pedagoga specjalnego wynika z IPET**, uwzględniającego zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, lub z wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania danego ucznia.

Prowadzenie zajęć rewalidacyjnych jest jednym z zadań pedagoga specjalnego realizowanych w ramach tygodniowego, obowiązkowego wymiaru zajęć.

Pedagog specjalny – wymagania kwalifikacyjne (do 31.08.2026 r.)

Stanowisko specjalisty	Wymagania kwalifikacyjne
Pedagog specjalny	w szkołach i przedszkolach posiada również osoba, która: – ma kwalifikacje określone w § 3 ust. 1 i § 4, – ukończyła kurs kwalifikacyjny lub studia podyplomowe w zakresie pedagogiki specjalnej (lub jednego z jej działów)
	w przedszkolach posiada również osoba, która: – ma kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolu i klasach I-III szkoły podstawowej określone w § 4, – ukończyła studia podyplomowe w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

Pedagog specjalny – wymagania kwalifikacyjne (bezterminowe)

Stanowisko specjalisty	Wymagania kwalifikacyjne
Pedagog specjalny	▪ jednolite studia magisterskie <u>na kierunku</u> pedagogika specjalna (lub jednego z jej działów) ▪ przygotowanie pedagogiczne
	▪ jednolite studia magisterskie <u>lub</u> studia pierwszego <u>lub</u> drugiego stopnia, <u>w zakresie</u> pedagogiki specjalnej (lub jednego z jej działów) ▪ przygotowanie pedagogiczne
	▪ jednolite studia magisterskie <u>lub</u> studia pierwszego i drugiego stopnia, <u>w zakresie</u> pedagogiki ▪ kurs kwalifikacyjny w zakresie pedagogiki specjalnej (lub jednego z jej działów) <u>albo</u> studia podyplomowe w zakresie pedagogiki specjalnej (lub jednego z jej działów) lub edukacji włączającej ▪ przygotowanie pedagogiczne

Pedagog specjalny – wymagania kwalifikacyjne

Według stanowiska MEiN, za wystarczające do zatrudnienia na stanowisku pedagoga specjalnego należy uznać kwalifikacje w zakresie jednego z działów/specjalności pedagogiki specjalnej, z uwzględnieniem funkcjonującego różnego nazewnictwa:

- oligofrenopedagogika,
- tyflopedagogika,
- surdopedagogika,
- rewalidacja,
- resocjalizacja,
- edukacja i terapia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu,
- edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- pedagogika resocjalizacyjna,
- pedagogika zdolnych i uzdolnionych,
- pedagogika korekcyjna.

Logopedia (podobnie socjoterapia, terapia pedagogiczna), tylko jeśli są to studia pięcioletnie, dające **tytuł magistra pedagogiki specjalnej** ze specjalnością logopedia (socjoterapia, terapia pedagogiczna).

Dziękuję za uwagę 😊